

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

54 140 02 Pedagógiai- és családsegítő munkatárs

Komplex szakmai vizsga

Szóbeli vizsgatevékenység

A B) vizsgafeladat megnevezése: Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat időtartama: 30 perc (felkészülési idő 15 perc, válaszadási idő 15 perc)
A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 20%

A 315/2013. (VIII. 28.) Korm. rendelet 3. § (2) bekezdésében foglaltak alapján a szakmai vizsga szóbeli tételeit a 001136/2014-5522 számon kiadom.

EREDETIVEL MINDENBEN
MEGEGYEZŐ MÁSOCLAT

Rusibek J.

Jóváhagyta:

Szakál Ferenc Pál
főosztályvezető

2014

NEMZETI MUNKAÜGYI HIVATAL
Szak- és Felnőttképzési Igazgatóság

Érvényes: 2014. január 14-től

Szakképesítés: 54 140 02 Pedagógiai- és családsegítő munkatárs
Szóbeli vizsgatevékenység
A B) vizsgafeladat megnevezése: Szóbeli vizsgatevékenység

A vizsgafeladat ismertetése: Válaszadás a vizsgakövetelmények alapján összeállított, a vizsgázó számára előre kiadott központi tételsorokból húzott kérdésekre. A szóbeli vizsga központilag összeállított kérdései a IV. Szakmai követelmények fejezetben megadott témakörök mindegyikét tartalmazza.

A tételhez használható segédeszközöket a vizsgaszervező biztosítja.

A feladatsor első részében található 1-20-ig számozott vizsgakérdéseket ki kell nyomtatni, majd pontosan kettévágni. Ezek lesznek a húzótételek.
A második részben található a tanári példány, mely az értékelést segíti.

A tételsor a 37/2013. (V. 28.) EMMI rendeletben foglalt szakképesítés szakmai és vizsgakövetelménye alapján készült.

1. Pedagógiai alapfogalmak.

Mondja el a pedagógia fogalmát, célját, tárgyát, feladatát! Határozza meg a nevelés fogalmát, színtereit, módszereit, folyamatát, valamint mutassa be a nevelés történeti vázlatát!

2. Didaktikai alapismeretek.

Mondja el az oktatás fogalmát, célját, a tanítás-tanulás folyamatát, valamint az oktatás módszereit! Mutassa be a nevelés és oktatás alapidokumentumait!

3. Pszichológia alapismeretek.

Mutassa be a pszichológia fogalmát, tárgyát, feladatát, valamint a pszichológia vizsgálati módszereit! Fejtse ki a kognitív folyamatok általános jellemzőit: érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, képzelet, intelligencia!

4. Fejlődéslélektani alapismeretek.

Határozza meg a fejlődés fogalmát, a személyiség fejlődését befolyásoló tényezőket! Mutassa be az öröklött tulajdonságok, környezeti hatások, kölcsönhatások szerepét, az érés és tanulás jelentőségét! Részletezze a személyiségfejlődés életkori szakaszait!

5. Pedagógiai pszichológia alapismeretek.

Határozza meg a pedagógiai pszichológia fogalmát, tárgyát, feladatát! Fejtse ki a szocializáció fogalmát, valamint az iskola és a család szocializációban betöltött szerepét! Mutassa be a különleges bánásmód fogalmát és a differenciálás lehetőségeit a nevelés-oktatás folyamatában!

6. Nevelési stílusok és attitűdök.

Mutassa be a nevelési stílusokat, valamint a nevelői attitűd formáit! Határozza meg a kommunikáció fogalmát, fajtáit!

7. Szociálpszichológiai alapismeretek.

Mutassa be a szociálpszichológia fogalmát, tárgyát és alapfogalmait: csoport, szerep, státusz, előítélet, deviancia! Fejtse ki a társas kapcsolatok csoportban történő feltérképezésének lehetőségeit!

8. Családtan: segítő kapcsolat a családokhoz.

**Mit ért segítő kapcsolaton? Ismertesse az emberi szükségletek hierarchiáját!
Sorolja fel a segítő kapcsolat formáit! Beszéljen napjaink családsegítő „akciójáról”
Magyarországon!**

9. Családtan: a családokat érintő társadalmi jelenségek.

Ismertesse a különböző településformákat Magyarországon! Mutasson be két különböző településformát az életkörülmények különbözősége alapján!

10. Családtan: a családokat érintő társadalmi jelenségek.

Határozza meg a nevelés, az oktatás, a képzés, és az „emberi beruházás” fogalmakat! Mutassa be ezek fontosságát egy család életében! Beszéljen az iskolai végzettség és az életpálya kapcsolatáról!

11 Családtan: a családokat érintő társadalmi jelenségek.

Ismertesse a társadalmi rétegződés és a társadalmi osztályok fogalmait! Beszéljen a háztartások, a háztartási jövedelmek különbözőségének okairól!

A tételhez használható segédeszköz: a témához kapcsolódó aktuális statisztikák

12. Családtan: a családokat érintő társadalmi jelenségek.

A család szociológiai meghatározása. Határozza meg a háztartás és családmag fogalmát! Mutassa be a Magyarországon jellemző családi állapotokat és a gyermekek helyét ezekben a kapcsolatokban!

A tételhez használható segédeszköz: a témához kapcsolódó aktuális statisztikák

13. Szabadidő-szervezés. A játék pedagógiája és pszichológiája.

Milyen hatással van a játék a személyiség fejlődésére? Soroljon fel egyéni és csoportos játékokat, ismertesse azok lényegét! Milyen típusú játékot ajánlana alsó tagozatosoknak iskolaudvaron, ebéd után?

A tételhez használható segédeszköz: szabadtéri, beltéri játékok képei

14. Szabadidő-szervezés. Rendezvények, ünnepek szervezése.

Iskolájában a szalagavató bál megszervezése a feladata. Ismertesse a forgatókönyv tartalmi elemeit!

A tételhez használható segédeszköz: meghívó minta, kellékek

15. Szabadidő-szervezés. Szabadidő-pedagógia.

**Sorolja fel a szabadidős tevékenységek rendszerét óvodai, iskolai környezetben!
Ön szerint hogyan lehet megvalósítani az elképzelés, a lehetőségek és az igények
összhangját a szabadidős programokkal kapcsolatban?**

16. Oktatási intézmények. Az oktatás segítése.

**Ismertesse napjaink oktatástechnikai eszközeit és azok felhasználási területeit!
Milyen eszközöket alkalmazna egy óvodai évfázó alkalmával? Milyen hatással
lehetnek ezek az eszközök a nevelési/oktatási folyamatokra?**

A tételhez használható segédeszköz: oktatástechnikai eszközök képei

17. Oktatási intézmények. A nevelés segítése.

**Ön szerint mi a kulturált közlekedésre nevelés célja, jelentősége, fontossága?
Hogyan szervezné meg különböző korosztályok esetében az alapvető ismeretek megszerzését?**

18. Oktatási intézmények. A nevelés segítése.

Mutassa be a közoktatási intézmények kapcsolatrendszerét és a kapcsolattartás formáit!

19. Szervezési és ügyviteli ismeretek. Szervezés, ügyintézés.

Mutassa be a közoktatási intézményeknél alkalmazott iratokat, a dokumentumok fajtáit! Milyen dokumentumokat készítene egy félévi osztályozó vagy tanévzáró értekezletről?

A tételhez használható segédeszköz: Házi rend, SzMSz, Pedagógiai Program, órarend, óvodai csoportnapló, óvodai fejlődési napló, stb.

20. Kommunikáció a gyakorlatban. Viselkedéskultúra, konfliktuskezelés a gyakorlatban.

Beszéljen a kulturált viselkedés és konfliktuskezelés szabályairól! Vázzon fel a kapcsolatépítés, kapcsolattartás szabályait és elvárásait! Ismertesse a kapcsolattartáshoz szükséges információk dokumentálását, az adatok védelmét, az egyes módszerek alkalmazásának lehetőségét!

ÉRTÉKELÉS SZEMPONTJAI

Tanári példány

1. Pedagógiai alapfogalmak.

Mondja el a pedagógia fogalmát, célját, tárgyát, feladatát! Határozza meg a nevelés fogalmát, színtereit, módszereit, folyamatát, valamint mutassa be a nevelés történeti vázlatát!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A pedagógia fogalma
- A pedagógia célja
- A pedagógia tárgya
- A pedagógia feladata
- A nevelés fogalma
- A nevelés színterei
- A nevelés módszerei
- A nevelés folyamata
- A nevelés történeti vázlata

2. Didaktikai alapismeretek.

Mondja el az oktatás fogalmát, célját, a tanítás-tanulás folyamatát, valamint az oktatás módszereit! Mutassa be a nevelés és oktatás alapdokumentumait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Az oktatás fogalma
- Az oktatás célja
- A tanítás-tanulás folyamata
- Az oktatás módszerei
- A nevelés és oktatás , valamint az oktatás-nevelési intézmények alapdokumentumai:
 - irányelvek
 - NAT
 - kerettanterv
 - helyi tanterv
 - alapító okirat
 - nevelési program
 - pedagógiai program

3. Pszichológia alapismeretek.

Mutassa be a pszichológia fogalmát, tárgyát, feladatát, valamint a pszichológia vizsgálati módszereit! Fejtse ki a kognitív folyamatok általános jellemzőit: érzékelés, észlelés, figyelem, emlékezet, gondolkodás, képzelet, intelligencia!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A pszichológia fogalma
- A pszichológia tárgya
- A pszichológia feladata
- A pszichológia vizsgálati módszerei: megfigyelés, kísérlet, kikérdezés
- Az érzékelés
- Az észlelés
- A figyelem
- Az emlékezet
- A gondolkodás
- A képzelet

4. Fejlődéslélektani alapismeretek.

Határozza meg a fejlődés fogalmát, a személyiség fejlődését befolyásoló tényezőket! Mutassa be az öröklött tulajdonságok, környezeti hatások, kölcsönhatások szerepét, az érés és tanulás jelentőségét! Részletezze a személyiségfejlődés életkori szakaszait!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A fejlődés fogalma
- A személyiség fejlődését befolyásoló tényezők: öröklés, környezeti hatások, kölcsönhatások
- Az érés jellemzői
- A tanulás jellemzői
- A lelki fejlődés életkori szakaszainak jellemzői:
 - az újszülöttkor
 - a csecsemőkor
 - a kisgyermekkor
 - az óvodáskor
 - az iskoláskor
 - a serdülőkor
 - a felnőttkor
 - az időskor
 - az aggkor

5. Pedagógiai pszichológia alapismeretek.

Határozza meg a pedagógiai pszichológia fogalmát, tárgyát, feladatát! Fejtse ki a szocializáció fogalmát, valamint az iskola és a család szocializációban betöltött szerepét! Mutassa be a különleges bánásmód fogalmát és a differenciálás lehetőségeit a nevelés-oktatás folyamatában!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A pedagógiai pszichológia fogalma, tárgya, feladata
- A szocializáció fogalma
- A szocializáció színterei
- A család szerepe a szocializációban
- Az értékek átörökítése a családban
- Az iskola szerepe a szocializációban
- A különleges bánásmód fogalma
- Az SNI fogalma
- A differenciálás fogalma, lehetőségei

6. Nevelési stílusok és attitűdök.

Mutassa be a nevelési stílusokat, valamint a nevelői attitűd formáit! Határozza meg a kommunikáció fogalmát, fajtáit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A nevelési stílus fogalma
- A tekintélyelvű nevelés jellemzői
- Az engedékeny nevelés jellemzői
- A megkívánó nevelés jellemzői
- A nevelői attitűd fogalma
- A nevelői attitűd formái emocionális klíma és a viselkedés irányítása szerint
- A kommunikáció fajtái
- A kommunikációs csatornák

7. Szociálpszichológiai alapismeretek.

Mutassa be a szociálpszichológia fogalmát, tárgyát és alapfogalmait: csoport, szerep, státusz, előítélet, deviancia! Fejtse ki a társas kapcsolatok csoportban történő feltérképezésének lehetőségeit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- A szociálpszichológia fogalma, tárgya
- A csoport fogalma, típusai
- A szerep, szerepelvárások, szerepkomplexum, szerepkonfliktus
- A szerep és státusz kérdése
- Az előítélet és működése
- A deviancia fogalma, típusai
- A társas kapcsolatok feltérképezésének lehetőségei

8. Családtan: segítő kapcsolat a családokhoz.

**Mit ért segítő kapcsolaton? Ismertesse az emberi szükségletek hierarchiáját!
Sorolja fel a segítő kapcsolat formáit! Beszéljen napjaink családsegítő „akcióiról”
Magyarországon!**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Társadalmi normák
- Maslow szükségleti piramisának szintjei, elemzése
- Szegénység, társadalmi egyenlőtlenség
- Napjaink családpolitikai intézkedései
- Akciók (pl. „Minden gyerek lakjon jól!”, adománygyűjtés stb.)

9. Családtan: a családokat érintő társadalmi jelenségek.

Ismertesse a különböző településformákat Magyarországon! Mutasson be két különböző településformát az életkörülmények különbözősége alapján!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Urbanizáció
- Agglomeráció
- Szegregáció
- Az életmód különbözőségei
- Mobilizáció
- Ingázás, vándorlás

10. Családtan: a családokat érintő társadalmi jelenségek.

Határozza meg a nevelés, az oktatás, a képzés, és az „emberi beruházás” fogalmakat! Mutassa be ezek fontosságát egy család életében! Beszéljen az iskolai végzettség és az életpálya kapcsolatáról!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Életpálya
- Felzárkóztatás
- Magyarországi kisebbségek helyzete
- Oktatásból kimaradók
- LLL – élethosszig tartó tanulás

11. Családtan: a családokat érintő társadalmi jelenségek.

Ismertesse a társadalmi rétegződés és a társadalmi osztályok fogalmait! Beszéljen a háztartások, a háztartási jövedelmek különbözőségének okairól!

A tételhez használható segédeszköz: a témához kapcsolódó aktuális statisztikák

Kulcsszavak, fogalmak:

- A társadalmi szerkezet változásai
- Társadalmi osztály
- Társadalmi réteg
- Társadalmi elit
- Életszínvonal
- Társadalmi normák
- Társadalmi elvárások

12. Családtan: a családokat érintő társadalmi jelenségek.

A család szociológiai meghatározása. Határozza meg a háztartás és családmag fogalmát! Mutassa be a Magyarországon jellemző családi állapotokat és a gyermekek helyét ezekben a kapcsolatokban!

A tételhez használható segédeszköz: a témához kapcsolódó aktuális statisztikák

Kulcsszavak, fogalmak:

- A család funkciói
- Nőtlen/hajadon, házas, elvált, özvegy
- Élettárssal él
- Együtt/külön él a házastárstól
- Egyedül él
- Válás
- Gyermekelhelyezés

13. Szabadidő-szervezés. A játék pedagógiája és pszichológiája.

Milyen hatással van a játék a személyiség fejlődésére? Soroljon fel egyéni és csoportos játékokat, ismertesse azok lényegét! Milyen típusú játékot ajánlana alsó tagozatosoknak iskolaudvaron, ebéd után?

A tételhez használható segédeszköz: szabadtéri, beltéri játékok képei

Kulcsszavak, fogalmak:

- Társasjáték fogalma
- Egyéni játékok (játékszerek)
- Csapatjátékok
- Memóriajáték
- Építőjátékok
- Számítógépes játékok
- Napjaink divatos játécai
- Biztonsági és egészségügyi követelmények a játékokkal szemben

14. Szabadidő-szervezés. Rendezvények, ünnepek szervezése.

Iskolájában a szalagavató bál megszervezése a feladata. Ismertesse a forgatókönyv tartalmi elemeit!

A tételhez használható segédeszköz: meghívó minta, kellékek

Kulcsszavak, fogalmak:

- Meghívottak kiválasztásának szempontjai
- Meghívók összeállításának szabályai
- Műsor, zene, technika
- Vendéglátás
- Biztonsági feltételek
- Költségvetés
- Eszközök a rendezvény emlékeztetéské tételéhez (videó, fénykép, hangfelvétel stb.)
- Utómunkálatok

15. Szabadidő-szervezés. Szabadidő-pedagógia.

Sorolja fel a szabadidős tevékenységek rendszerét óvodai, iskolai környezetben!

Ön szerint hogyan lehet megvalósítani az elképzelés, a lehetőségek és az igények összhangját a szabadidős programokkal kapcsolatban?

Kulcsszavak, fogalmak:

- Szülők igényeinek megismerése
- Közös tervezés a gyerekekkel
- Felkészülés és felkészítés a programra
- Kísérő(k) kiválasztásának szempontjai
- Biztonsági intézkedések
- Kapcsolódás a tananyaghoz

16. Oktatási intézmények. Az oktatás segítése.

**Ismertesse napjaink oktatástechnikai eszközeit és azok felhasználási területeit!
Milyen eszközöket alkalmazna egy óvodai évfázó alkalmával? Milyen hatással
lehetnek ezek az eszközök a nevelési, oktatási folyamatokra?**

A tételhez használható segédeszköz: oktatástechnikai eszközök képei

Kulcsszavak, fogalmak:

- Tanulói eszközök
- Számítógép – nyomtató (színes/fekete)
- Projektor
- Digitális tábla
- CD/DVD lejátszó, hangosítás
- Vizuál tábla
- Elemi karbantartási és biztonságtechnikai ismeretek

17. Oktatási intézmények. A nevelés segítése.

**Ön szerint mi a kulturált közlekedésre nevelés célja, jelentősége, fontossága?
Hogyan szervezné meg különböző korosztályok esetében az alapvető ismeretek megszerzését?**

Kulcsszavak, fogalmak:

- Biztonságos közlekedés
- Gyalogos, kerékpáros
- Segédmotoros, gépkocsis
- KRESZ
- Szemléltetőeszközök felsorolása
- Külső kapcsolatok (rendőrség, autóklub stb.)
- Diszkóbalesetek

18. Oktatási intézmények. A nevelés segítése.

Mutassa be a közoktatási intézmények kapcsolatrendszerét és a kapcsolattartás formáit!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Fenntartó (önkormányzat, KLIK, alapítvány, egyház stb.)
- Pedagógiai szolgálatok
- Családsegítő intézmények
- Pályaválasztási tanácsadás
- Gyermek és ifjúsági tanácsadó irodák
- Ifjúsági referens
- Ifjúságsegítő
- Iskolaorvosi hálózat
- Rendőrség
- Egyházak
- Kulturális intézmények
- Személyes kapcsolatok
- Kapcsolattartás gyakorisága

19. Szervezési és ügyviteli ismeretek. Szervezés, ügyintézés.

Mutassa be a közoktatási intézményeknél alkalmazott iratokat, a dokumentumok fajtáit! Milyen dokumentumokat készítene egy félévi osztályozó vagy tanévzáró értekezletről?

A tételhez használható segédeszköz: Házi rend, SzMSz, Pedagógiai Program, órarend, óvodai csoportnapló, óvodai fejlődési napló, stb.

Kulcsszavak, fogalmak:

- Alapdokumentum
- Tantárgyfelosztás
- Helyettesítési rend
- Ügyeleti rend
- Órarend
- Feljegyzés
- Meghívó
- Körlevél
- Jegyzőkönyv

20. Kommunikáció a gyakorlatban. Viselkedéskultúra, konfliktuskezelés a gyakorlatban.

Beszéljen a kulturált viselkedés és konfliktuskezelés szabályairól! Vázolja fel a kapcsolatépítés, kapcsolattartás szabályait és elvárásait! Ismertesse a kapcsolattartáshoz szükséges információk dokumentálását, az adatok védelmét, az egyes módszerek alkalmazásának lehetőségét!

Kulcsszavak, fogalmak:

- Mások megismerése
- Önismeret
- Bizalmi légkör
- Konfliktus
- Titoktartás
- Protokoll
- Öltözködés
- Az étkezés illemtana
- Telefonálás illemtana
- Címlista
- Arculat
- Levelezési szabályok
- Adatmentés

